

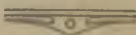
A FELSŐBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1920. ÉVBEN MISKOLCZON TARTOTT TAVASZI ÉS ŐSZI
KÖZGYÜLÉSÉNEK

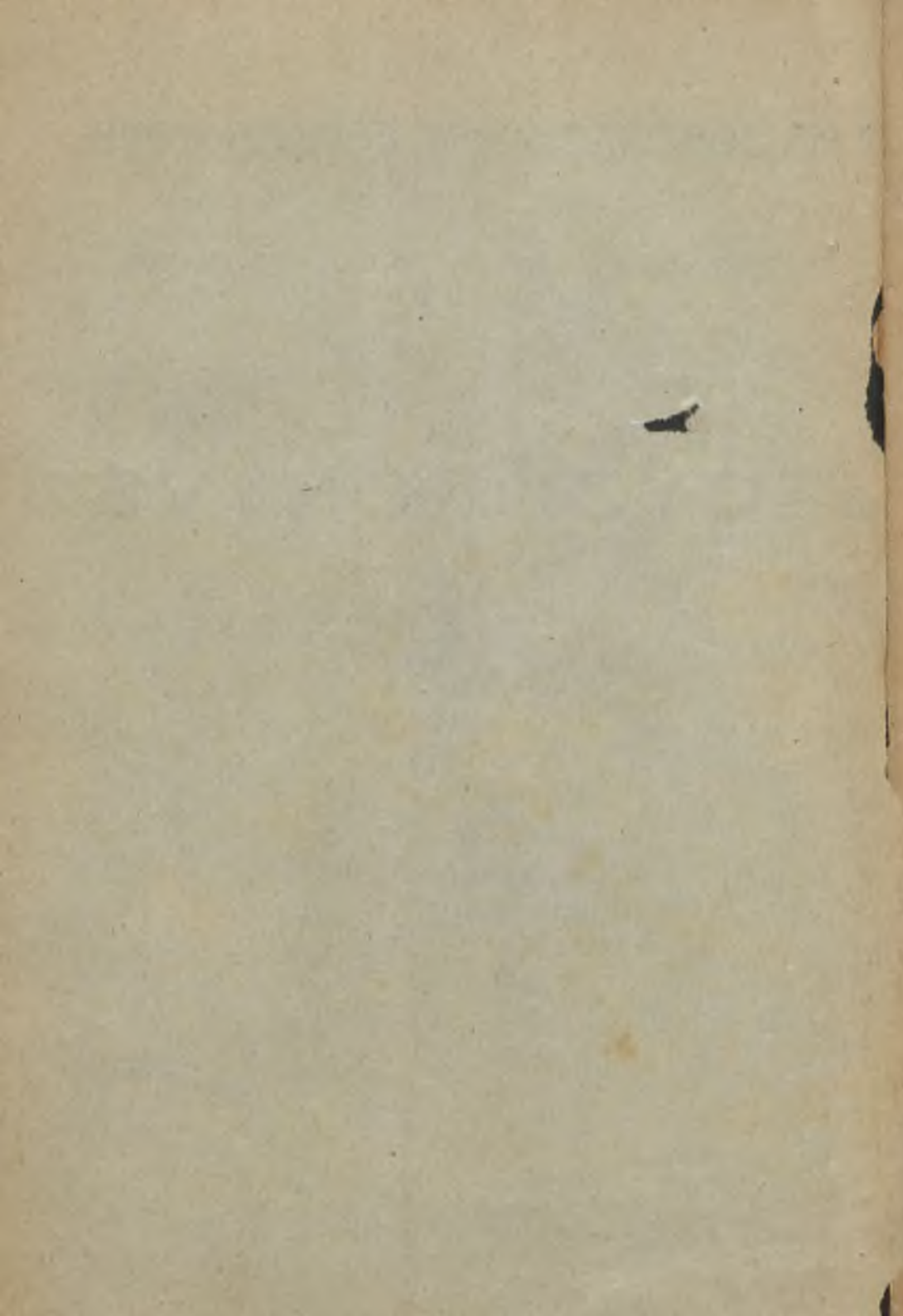
JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE :
SZENTMÁRTONI DÁNIEL
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1923.

A FELSŐBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1920. ÉVBEN MISKOLCZON TARTOTT TAVASZI ÉS ŐSZI
KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
SZENTMÁRTONI DÁNIEL

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1922.

Rövid visszaemlékezés az 1919-ik évre.

Ebben az évben szüneteltek traktuális gyűléseink! Rajtunk eső komoly ok s nagyon szomoru gátló körülmény odáztatta el azokat! A háboru és forradalom következményekép' s mondhatni egy nagy tragédiához hasonló utójátéka gyanánt ez év tavaszán jutott uralomra szerencsétlen hazánkban a tanácsköztársasság, vagy az ugynevezett proletárdiktatura, melynek vakmerő tanai között első helyen szerepelt az Isten-tagadás s a vallásnak, mint „elavult, népbütítő intézménynek“ teljes lerombolása. „Nincs szükség templomra, papra, vallásoktatással Csak az visel egyházi terhet, aki akar! Az állam elszakad az egyháztól s mindennemű egyházi vagyon leltározandó s az anyakönyvekkel együtt lefoglalandó!“ Ilyen és ehhez hasonló szörnyű rendeletek jelentek meg a „Közoktatásügyi népbiztostól“, nagy megdöbbenésére minden jó érzésű embernek s buzgó egyháztagnak. S mert gyűléseinket is a legszigorubban betiltották, ugyanám megbénult az élet egyháztársadalmunkban. Mint hajdan Izráel népe a babiloni vizek mellett, úgy ültünk mi is hosszú hónapokon át vihardult otthonunkban: nagy siralomban keseregve! Hiszen nem csak a kenyereünk, de az életünk sem volt biztonságban! Bennünk Isten szolgáltaiban látta legerősebb ellenségét a kommunizmus felé hajló korszellem. Nekünk szegezte hát elsősorban öldökölni kész fegyverét s ha egy szerencsés sors-fordulat, mint isteni bölcs beavatkozás közbe nem jő, kitudja, örülhetnénk-e ma az életnek s Isten dicsőségére végezhetnők-e szolgálatunkat?

De hár fenyegettek, rémitgettek s a guny és rágalom minden nemével végig sebeztek bennünket, egyházmegyénk lelkeszi kara hiven megállotta helyét s nagy lelki erővel és fokozott buzgalommal teljesítette kötelességét ezekben az itéletes időkben. Mindennemű gyűlésezés, társulás és irányítás hijján — mert hiszen egyházi lapjaink is szüneteltek — teljesen magunkra voltunk hagyatva s kiki közülünk a saját belátása szerint cselekedett s tette azt, amit az adott helyzetben jónak látott. Egyházmegyénk tanító testületéről is általában elismeréssel szólhatunk. Mert ha akadtak is egyesek, kiket elvakított az aranyhegyeket ígérő kommunizmus, de a legtöbbben megőrizték integritásukat s nem engedték magukat szélsőségekre ragadtatni.

Tagadhatatlan, hogy a hit- és vallás erkölcsi életre, valamint az egyházak belbékéjére rendkívül káros hatást gyakorolt a kommunista tanok nagy arányu propagálása s hiveink nagy részét egyházszeretetében annyira megingatta a kötelező adózás eltörlésének reménye, de meg a legtöbb helyt úgy megapadt a templomba járók száma, hogy bizony előreláthatólag nagy idő kell ahhoz, míg a kívánatos jó rend helyre áll gyülekezeteinkben. Bár adná a jó Isten, hogy kellemesen csalódnánk e tekintetben!

Szentmártoni Dániel

e. m. főjegyző.

A Felsőborsodi Ref. Egyházmegye 1920. május hó 31-ik napján, Miskolczon tartott tavaszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Vadászy Pál
esperes

Ragályi Béla
e. m. gondnok

elnöklete alatt

Barna Gyula   Demeter Bertalan
Botos József   Elek József
Kazay Géza
papi tanácsbírák

Dr. Görgei Sándor
Dr. Orbán Barna

világi tanácsbírák

Dr. Nagy Barna vil. főjegyző és ügyész
Bartha Gyula papi aljegyző

Benőcs Zsigmond vil. aljegyző
Svingor József e. m. dékán

Dr. Ambrus István e. m. ügyész

Baczó Balázs, Bartha Mihály, Batta József, Bálint János, Csapó János, Cseh József, Csiky József, Doktor Gyula, Hubay Mihály, Kerekes János, Komjáthy Aladár, Kovács Béla, Kun József, Lengyel Gyula, Lenkey Gyula, Lőkös Sándor, Salamon Gyula, Svingor Jenő, Szabó Lajos, Szigethy Ferencz, Tóth József, Tussay János, Varga Imre lelkészek, Ifj Balogh István, Cseh István, Osváth József, Szabó Lajos s. lelkészek,

A tanító testület részéről: Gödz Ferencz, Szügyi László.

Ezeken kívül az egyházak küldöttei tanítók és vendégek.

1. A vármegyeháza nagytermében összegyülekezve, esperesünk áhítatos, buzgó imádsága emelte lelkünket az ég felé:

Majd Ragályi Béla egyházmegyei gondnok szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

2. A gyűlés megnyitása után Ragályi Béla egyházmegyei gondnok tr, hivatkozással arra, hogy az egyház építés nagy munkájának előfeltétele, miszerint az egyházmegye vezérférfiai munkaerejük teljes birtokában levő egész emberek legyenek, ő pedig az elmúlt átkos időszak lelkiizgalmai s négy hónapig tartó súlyos betegsége következtében nagyon megfáradtnak és a nagy

feladatára gyengének érzi magát: bejelenti a gondnoki hivatalról való lemondását s kéri annak elfogadását.

Közgyülésünk, végtelen szeretettel és ragaszkodással viseltetvén a gondnok ur személye iránt, kinek páratlan buzgósága, önfeláldozó kötelesség teljesítése annyira össze van forrva egyházmegyénk életével, kinek bölcs irányítására, vezetésére épen most van a legnagyobb szükség, kinek — ha testi erejében megfogyatkozott is — pusztá jelenléte is serkentő példaadás mindnyájunk előtt a hűségben és kötelességteljesítésben: a lemondást el nem fogadhatja, hanem szeretettel, igaz meleg ragaszkodással kéri gondnok urat hivatalának tovább vitelére, erőt, egészséget, áldást kérve Istentől további áldásos működésére!

Mire gondnok ur lemondását visszavonva, — mig Isten neki, erőt ad — továbbra is felajánlja szolgálatait egyházmegyénknek.

3. Olvastatott a m. kir. államrendőrség miskolczi kapitányságának 6995/1920. számú határozata, mellyel jelen közgyülésünk megtartását engedélyezi.

Tudomásul szolgál.

4. Esperes felolvassa következő jelentését.

Nagyt. Egyházmegyei Közgyűlés!

Mint a vándor, ki a viszontlátás édes örömeivel üdvözli rég nem látott szeretett kedveseit: úgy üdvözlöm én most szeretett egyházmegyém rég nem látott közönségét és egy szemmel szaporodni érzem azon szent láncot, mely engem — a közügyek fáradt munkását — melegen dobogó szívéhez csatol, azon sok csapások és fájdalmak után melyeket nemzeti és egyházi életünk közeli multjából szívünkre és lelkünkre borít a gyászoló visszaemlékezés. Óh, mert valóban megnehezült az idők viharos járása felettünk! A természettől egységesnek alkotott szép hazánk darabokra szaggatva, idegen erőszak jármába kényszerítve áll szemben a bizonytalan jövővel, nem tudván, hogy megfeszítették-e vagy régi alakjában tartja fenn egy magasabb hatalom? Nem tudjuk hogy az ezer-éves magyar tölgy kihajt-e még teljes díszében, miután idegen rablók baltája gonoszul letördelte annak ágait. A magyar jövendő lezuhant a mélységbe a papir béke apostolok által tollal ásott sirba, azt hívén, hogy Magyarország egy mély kripta lesz, melyben az egymásra néző élőhalottak esengve várják a „finis Hungariae“ katasztrofális jelszó hangoztatását, sőt beteljesedését.

Ime ez lett a sötét emlékű, rövidlátású Károlyi-kormány uralmának

szomorú következménye, melynek a hazát árucikké tévő minden lépése, kormányzati politikája a célnélküli kapkodásnak sőt a kezébe csikart jog bitorlásának jellegét viselé magán annyira, hogy szinte torzalakot adott a helyes alkalmazás mellett beválható köztársasági államformának.

A háború — öt éves ciklus után — hazajött a polgári életbe a a vértől áztatott frontról, hogy itt végezze emberirtó gyűlölettel vadállati munkáit. A szuronyerdőnkből tőlünk kivált — benűnket elhagyott szövetségesek ellenséges érdekek szolgálivá lettek, s közös erővel kibontott zászlónkat — mellyel harcba indultak hűtlenül elhagyják, hogy szerencsétlen hazánkat megszállva rabolhassanak; a háború terhei alatt kisajtott honpolgárok izzadsággal megszerzett vagyonát pusztithassák, s kulturális célokat szolgáló intézményeinket összerombolják. Istent, hazát megvetve, sőt megtagadva a vandalizmus szentségtelen kezeivel igyekeztek széttördelni azt a szent kapcsolatot, mely az embert Istenhez, az ő szent templomához, a hazához annak nagy nemzeti művelődési célokat szolgáló intézményeihez csatolá. A testi örömeik élvezetének fojtó légkörében tobzódó kommunizmus magához ragadt hatalmával behálózta a nemzet minden rétegeit, fékvesztett ambícióval igyekezve magához ragadni a jövőt, kizárta törekvéseiből az idealizmusnak még a látszatát is.

De nem lehet céloz hazánk szomorú helyzetének részletesebb leírása, mert azt mindnyájan tudjuk, éreztük, annak egyházi életünkre is átcsapó káros hatását. Mint egykor az apostolok az olajfák szent hegyén epedve várták az Idvezítőt: úgy várja nemzetünk is most szabadtó angyalát, hogy a vörös internacionale tévtanainak ingoványából kiszabadulva, okuljon a multon, és puritán hazafiságának feltisztult idealizmusával várja magára a jövőt, hogy elfogadható kultúrtenyezővé lehessen a nemzetek sorában.

De, ha a közös édesanya a haza beteg: beteg annak édes testvére a mi reformált egyházunk is. A kebelében lábrakapott kritikát nem tűrő destruktív szellem a hitetlenség beíeszkelte magát a lelkekbe és a magasabb körökben is terjesztgeti szárnyait a szabad kömnivesség cégére alatt. Ez monopolizálta a liberalizmust, ez pedig meghódítá a jóhiszemű, de rövidlátó, sokszor még magasabb légkörben forgó kultur-embereket egyházi férfiakat is, azon nézetből indulva ki, hogy az az igazi liberálizmus amit ők hirdetnek, ez illik legjobban a reformátussághoz. De mi e téren nem haladhatunk, ha igazi harcosai akarunk lenni a reánk várakozó evangéliumi munkának, mert a só megizetlenült, vissza kell szerezni annak természetes ízét az evangelizálás útján egy

uj reformáció valláserkölcsei erejével. Aki akarja a célt, akarni kell az eszközöket is, mert ezek nélkül a cél „pium desiderium“ marad. Ezért be kell vinni a lelkekbe a vallást, annak építő erejét, kezdve az iskolában, hogy onnan jól vallásosan képzett növendékek kerüljenek ki, vonzó erejével átlépve az élet iskolájába, átható kovásza legyen, ugy egyházi, mint polgári téren, minden nemesebb célért lelkesülő szociális törekvéseknek.

Most volna erre a legalkalmasabb idő, midőn a ker. kurzus kezdi hódító munkáját, midőn a keresztyénség szelleméből kellene kiindulni az arra hivatott tényezőknél, hogy az áldott felekezeti béke és egyetértés jegyében megkezdett és folytatott munkának meg lenne kívánt hatása, eredménye s közös erővel állanánk a szenvedő haza szent érdekeinek szolgálatába. De ehhez kötött reményünk vajjon megvalósul e? A katholicismus számbeli arányára, befolyási erejére támaszkodva a „potentes potenter agunt“ jelszóra hivatkozva minden téren érvényesülni igyekszik. Ami pedig a normális haladást gátolja és eredmény tekintetében az „inter duos litigantes tertius gaudet“ felé gravitál. Az 1868-évi LIII. t. c. szerint a vegyes házasságokból született gyermekek nemük szerint követik szüleik vallását. Az 1894. évi XXXII. t. c. pedig új módosítást hozott létre, midőn a születendő gyermekek vallását a vegyes házások a polgári hatóságok előtt állapíthatják meg. Majd legujabban életbe lépett az új egyházi kodex, mely a vegyes házasságok megkötését vagy a protestáns fél áttéréséhez, vagy legalább is a reversális adáshoz köti. A Cambruchini-féle instrukció volna legalább is meghagyandó, mely a protestáns lelkészek vagy a polgári hatóságok vagy a róm. kath. lelkész passiv assistentiája mellett kötött reversális nélküli vegyes házasságokat is érvényeseknek minősítette. De még jobban éleszti a tüzet a Tomcsányi jezsuita páter „a katolikusok némely sérelmeinek orvoslása„ című munkája, mely valóságos kihívás a protestánsokkal szemben. További sérelmünk az — amit még az osztrák kormány sem tett meg, — hogy a protestáns táborig lelkészek a róm. kath. táborig lelkészek alá rendeltettek. Ez, mint országos sérelem alapul szolgál arra, hogy mint legmagyarabb felekezet — kiknek multja a nemzet multjával összeforrott — tegyük meg főhatóságaink útján az egyházunk érdekeit szem előtt tartó lépéseket. A felekezeti béke megrontását érezzük azon tényben is, hogy a nemzet kormányzójától meg lett vonva a főkegyuri jog gyakorlása, talán azon indokolással, hogy nem az egyedül idvezítő róm. kath. egyház tagja.

Vannak még több sérelmeink is, melyek a felekezeti egyenlőség és viszonyosság elvébe ütköznek, de azokat részint az idő kimértsége miatt, részint felsőbb hatóságaink számára leendő fentartás céljából mellőzöm, most csak saját tűzhelyünk köréhez térek vissza. Fájdalommal kell megemlítenem először is azon közismert igazságot, hogy a halál minden évben kiveszi közülünk a maga adóját. Nem gondolva a siralmas helyzetre, melybe a lelkészi tanítói főleg az előbbi özvegyek és árvák kerülnek, főleg a mostani nagy drágaságban, amikor igazán elmondhatják a zsoltáriróval „Könyhullatásim énnékem kenyerem éjjel nappal“ Igen! Mert nekem úgy tetszik, mintha ezek a könnyek mélyebb helyről jönne-
nének s egy sok méltatlan bántalommal keserűséggel leélt mult visszatu-
tkrözői volnának, főleg a lelkész özvegyekre és árvákra vonatkozólag, kik szegényes fizetési járulékokra támaszkodva könnyeikkel öntözik morzsalékostul száraz kenyerüket. Ugyan mikor jön el, vagy egyáltalán eljő e valaha az az idő, amikor a könnyeket le fogja törölni az igazi részvét, a jótettekben gyönyörködő samaritánusi ideális szeretet.

Meghaltak közülünk 1918-ban Horváth János balajti,- Beregszászi Ferencz szendrői,- e folyó évben Pataki János mályinkai lelkészek. Mindannyian hűséges munkásai voltak a közügyeknek, kik tisztességgel megfutott multjuk után megérdemlik, hogy nevüket szent kegyelettel megőrizve, jegyzőkönyvünkben feljegyezzük, s nekik a sirban csendes nyugalmat,- fölöttük siránkozó kedveseiknek pedig gyászfátyoluk alatt vigasztalódást, küzdelmeikhez kitartást és bánat könnyeket törölő boldog jövőt kívánjunk. Továbbá meghalt Dr. Fáy Elemér világi aljegyzőnk is, kit egy szebb jövő biztató reményeivel eltelve választottunk 1918-ban zöld asztalunk mellé, és működését alig kezde meg már itt hagyott bennünket.

Virasszon sirja felett a kegyeletes megemlékezés ! ! . . .

Meghaltak tanítóink közül Mató János nagyvisnyói,- Galambosi Lajos felsőnyarádi,- Nagy Jenő sajszentpéteri tanítók, kik részint a közélet munkakörében, részint a fronton kapott betegségükben haltak meg, kik közül főleg az utóbbi oly nyomorban hagyta itt apát anyát vesztett gyermekeit, hogy nem tudjuk, vajjon ezeket sirassuk-e jobban, vagy a kiszenvedett, egymást korán itthagyt szülőket ? ! Legyen álmok csendes és boldogító, emlékek áldott utódaik, egyházaik, tanítványaik szívében !

Közgyűlésünk a mély gondolatokban gazdag, eg,házmegyénk anyagi és szellemi életét hiven feltűntető, tartalmas szép esperesi

jelentést tudomásul veszi, azért hálás köszönetét nyilvánítja s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozza.

5. Az esperesi jelentés kapcsán

Közgyűlésünk igaz kegyelettel emlékezik meg a közülünk jobb hazába költözött Horváth János balajti-, Beregszászi Ferencz szendrői-, Pataki János mályinkai lelkészek, továbbá Dr. Fáy Elemér világi aljegyzőnk, valamint Mató János nagyvisnyói-, Galambos Lajos felsőnyárádi- és Nagy Jenő sajoszentpéteri tanítók elhunytáról s érdemeiket jegyzőkönyvünkben megörökítve, áldást kíván haló poraikra. Áldott emléküket hálás kegyelet fogja őrizni!

6. Bónis Aladár, Miklós Ödön, Szatmáry Király Pál, Zsóri György tanácsbírák és Szentmártoni Dániel papi főjegyző részint betegségükre, részint halaszthatatlan elfoglaltatásukra hivatkozva jelentik, hogy közgyűlésünkön nem vehetnek részt.

Távolmaradásuk igazoltatik.

7. Olvastatott a sajóvelezdi lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a sajóvelezdi egyház meghívás útján Tóth János volt putnoki, jelenleg mándoki segédlelkészt választotta meg lelkészévé.

Közgyűlésünk a választást tudomásul véve, nevezett lelkészt állásába beerősíti s esperes urat felkéri, hogy beiktatására megbízottakat kiküldeni sziveskedjék.

8. Olvastatott a balajti lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a balajti egyház lelkészi állását 1919 január 26-án meghívás útján Szigethy Ferencz miskolczi segédlelkészszel töltötte be, akit Demeter Bertalan és Szepessy Gyula egyházmegyei küldöttek hivatalába 1919 ápr. 27-én be is iktattak.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, nevezett lelkészt állásába beerősíti.

9. Olvastatott a mályinkai lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a mályinkai egyház lelkészi állására meghívás útján Salamon Gyula sajoszentpéteri segédlelkészt választotta meg.

Közgyűlésünk nevezett lelkészt állásába beerősíti s esperes urat felkéri, hogy beiktatására megbízottakat kiküldeni sziveskedjék.

10 Egyházmegyénkbe való bekebeleztetésüket kérik: Balázs Győző okleveles lelkész, miskolci főgim. h. vallás tanár, mint rendelkezés alatti segédlelkész, Cseh István és Szabó Lajos első lelkész képesítő vizsgát tett segédlelkészek, előbbi Sajószentpéter, utóbbi Borsod működései helyllyel.

Közgyűlésünk nevezettek okmányaik alapján egyházmegyénk kebelébe jóreménységgel felveszi.

11. A nagyvisnyói egyház ismét jelenti, hogy Nagy Gyula dövényi tanítót egyhangulag kántortanítójának választotta.

Közgyűlésünk nevezett tanító dövényi megválasztását utólagosan is jóváhagyva, Nagyvisnyóra történt újabb megválasztását tudomásul veszi, állásába való beerősítését azonban — miután a tanítói elnök jelentése szerint kártaváltoztatásról is van szó — az ügy tüzetesebb megvizsgálása végett az őszi közgyűlésre halasztja.

12. A hegymegi egyház jelenti, hogy Andorkó Béla beregrákos-kajdanói tanítót megszállott területről kántortanítójának választotta.

Közgyűlésünk nevezett tanítót állásába beerősíti azzal, hogy okmányait az esperes urnak utólagosan bemutatni tartozik.

13 A finkei leányegyház jelenti, hogy Kántor Lajos volt komjátii okleveles tanítót egyhangulag előkönyörgő kántortanítójának választotta.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, nevezett tanítót állásába beerősíti.

14. A dövényi leányegyház jelenti, hogy Bay Dezső volt disznóshorváti okleveles községi tanítót egyhangulag kántortanítójának választotta.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, nevezett tanítót — miután a hivatalos esküt közgyűlésünk előtt letette — állásába beerősíti.

15. A rudabányai egyház jelenti, hogy megválasztott új tanítója Csiky Árpád, kinek beerősítése az 1918-ik évi őszi gyűlésen hadban léte miatt elmaradt, állását elfoglalván, azóta mint rendszeres tanító működik.

Közgyűlésünk Csiky Árpád volt hegymegi okleveles tanítót a rudabányai kántortanítói állásába beerősíti.

16. A mályinkai egyház jelenti, hogy Szakács Boldizsár nyomári okleveles kántortanítót rendes kántortanítójának egyhangulag megválasztotta.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, nevezett tanítót állásába beerősíti.

17. Olvastatott a boldvai egyház presbitereinek s egyháztagjainak az iránti kérelme, hogy az időközben nyugdíjazott tanítójuk Kurdi István helyére az egyházi közgyűlés által egyhangulag megválasztott Kurdi Béla volt rimaszécsi okleveles kántortanító állásába beerősítsék.

Ezzel szemben Demeter Bertalan lelkész, iskolaszéki elnök beadványában azt kéri, hogy miután a választás a törvény rendelkezéseinek mellőzésével, nem az erre hivatott szerv, a presbitérium által eszközöltetett s nem is fejezi ki a gyülekezett közóhaját, hanem csak a proletárdiktatura idején terrorisztikus eszközökkel hajszoltatott keresztül, a jelölt érdekében, a választás semmisnek nyilvánításával utasítsák az egyház, az új választásnak a törvényes formák közötti megejtésére.

Közgyűlésünk — a melynek feladata nemcsak a törvény megtartása, hanem annak megtartatása is — a boldvai tanítóválasztást, miután az E. T. I. t. c. 117. § világos rendelkezésével ellentétben nem a törvényszerű szerv, hanem a közgyűlés által ejtetett meg, tudomásul nem veheti, hanem utasítja a boldvai egyházat, hogy az új választást akár meghívás, akár pályázat útján a törvényes formák betartásával újból ejtse meg.

1.8 A berentei egyház jelenti, hogy Bak Sándor okleveles tanítót egyhangulag kántortanítójának választotta.

Közgyűlés a jelentést tudomásul véve, nevezett tanítót — miután közgyűlésünk előtt a hivatalos esküt letette — állásába beerősíti

19. A bántapolcsányi egyház jelenti, hogy Urbán József bódvaszilasi okleveles tanítót egyhangulag kántortanítójának választotta.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s esperes urat meghatal-

mazza, hogy nevezelt tanítót a még hiányzó okmányok (esperesi elbocsátó, működési bizonyítvány, esküigazolvány) bemutatása után közgyűlésünk nevében beerősítse.

20. A sajozsentspéteri egyház jelenti, hogy b. e. Nagy Jenő fitanító helyére Eperjessy Béla okleveles tanítóját léptette elő, egyzersmint az igazgató-tanítói teendőkkkel is megbizta.

Jelenti továbbá, hogy Nagy Zoltán okleveles tanítót az I. osztály tanítói állására egyhangulag megválasztotta.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul véve, nevezett tanítókat állásukba beerősíti.

21. Olvastatott a szavazatbontó bizottság 1918. nov. 12-én Miskolczon tartott ülésének jegyzőkönyve, mely szerint az üreseedésben lévő papi tanácsbirói állásra beadatott 48 érvényes szavazat, a damaki egyház szavazatot nem adott. Ebből kapott Demeter Bertalan 12, Bartha Gyula 10, Batta József 9, Kerekes János, 7, Farkas József 3, Tóth József 2, Doktor Gyula 2, Hubay Mihály, Lőkös Sándor és Horváth János 1-1 szavazatot. Miután általános többséget senki sem nyert, a legtöbb szavazatot nyert Demeter Bertalan, Bartha Gyula és Batta József között uj szűkebbkörű szavazás rendeltetett el.

Ugyancsak olvastatott a szavazatbontó bizottságnak 1919. jan. 14-én Miskolczon felvett jegyzőkönyve, mely szerint a beadott 48 érvényes szavazatból kapott, Demeter Bertalan 25, Bartha Gyula 14, Batta József 9 szavazatot, ennélfogva Demeter Bertalan boldvai lelkész az e. m. papi tanácsbirói hivatalra az általános szótöbbséget megnyerte.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvi jelentéseket tudomásul véve, Demeter Bertalan boldvai lelkészt törvényesen megválasztott tanácsbirónak jelenti ki, őt szeretettel és jó reménységgel üdvözli s működésére Istennek áldását kéri.

A szavazatot nem adott damaki és dédes-tapolcsányi egyházat a szokásos 10-10 kor. birságban elmarasztalja.

22. A főtiszteletű egyházkerület tavaszi közgyűlésére egyházme gyénk képviselőjében az elnökségen kívül kiküldetnek:

Elek József, Demeter Bertalan papi tanácsbirák, Bartha Gyula

papi aljegyző, Bónis Aladár, Dr. Orbán Barna és Zsóri György világi tanácsbírák.

23. Olvastatott az egyházmegye lelkészértekezleti jegyzőkönyve, mely

6. pontjában felkéri egyházmegyei közgyűlést, hasson oda, hogy felettes hatóságaink ne nézzék tovább tétlenül azt a siralmas helyzetet, amelyben lelkészeink a mai nagy drágaság következtében vergődnek amiatt, hogy a díjlevélben biztosított javadalom a legtöbb helyen csak papiroson van meg s a hivek vagy az immár érvényt vesztett konventi értékelés szerint, vagy egyáltalán nem akarnak fizetni, anyagi romlásba döntve a jogos fizetésüköz jutni nem tudó lelkészeket, nem törődve az egyházmegyei bíróság ítéletével sem, mely őket a díjlevél szerinti járandóságoknak vagy természetben, vagy folyó árban való kiszolgáltatására kötelezi. Méltóztassék azért odahatni, hogy a díjlevelek jogi érvénye az egész vonalon kimondassék s a fizetési ügyben hozott bírósági ítéletek teljes szigorúsággal végrehajtassanak, nem riadva vissza szükség esetén még a karhatalmi közegek alkalmazásától sem.

Közgyűlésünk a maga részéről is szükségét látja annak, hogy a lelkési és tanítói fizetés kiszolgáltatása tekintetében egyöntetű eljárás legyen alkalmazható, felhívja az érdekelt lelkészeket és tanítókat, hogy minden a fizetés körül felmerült panaszokat, vagy vitás ügyeket jelentsenek az esperesi hivatalnak küldöttség által leendő megvizsgálás végett

24. Olvastatott az egyházmegyei pénztárvizsgáló bizottság jegyzőkönyve.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul veszi s az egyes alapoknál feltüntetett összegeket tanács-kormány devalvációs-veszteség czimén kiadásba tétetni rendeli.

25. Olvastatott ugyanezen bizottság jegyzőkönyve.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul veszi s azok alapján a dékának — a szokásos fenntartással — a felmentvényt megadja s buzgó működéséért elismerését nyilvánítja.

26. Olvastatott a missiói bizottság 1920 május 12-én Sajószentpéteren tartott ülésének jegyzőkönyve; melynek tartalma tudomásul vétetett.

27. Olvastatott Elek József e. m. közalapi és nyugdíjintézeti pénzkezelő jelentése.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, s a pénzkezelőnek hűséges és pontos működéséért elismerését és köszönetét nyilvánítja. Nevezett özvegyeket pedig a segélyosztó bizottság jóakaratu támogatásába ajánlja.

28. Olvastatott Szentmártoni Dániel martonyi ref. lelkész egyházmegyei főjegyző állásáról való lemondását tartalmazó levele.

Közgyűlésünk főjegyzője iránt teljes bizalommal viseltetik, állásáról való lemondását el nem fogadja. Kéri továbbra is arra, hogy állását foglalja el, az eddig tapasztalt hűséggel és lelkiismeretességgel töltsse be.

29. Olvastatott a segélyosztó bizottság 1918. nov. 28-án tartott ülésében felvett jegyzőkönyve.

Közgyűlésünk a bizottság eljárását tudomásul veszi, a segélyfelosztásra vonatkozó határozatát jóváhagyja.

30. Olvastatott a sajókápolnai egyház presbitériumának jelentése, mely szerint az 1918. őszi közgyűlés 16 sz. határozatában foglalt azon felhívásnak, hogy a meg nem felelő tanítói lakás és nem törvényes tanterem rendbehozatalához szükséges építési alapok gyűjtését mielőbb kezdje meg, ezidőszereint nem tehet eleget, hanem annak más halaszthatatlan javítások, különösen a rozoga templomtető megújítása miatt 2—3 évre való elhalasztását kéri.

Közgyűlés a jelentést tudomásul véve, a kért halasztást megadja, figyelmébe ajánlja azonban a sajókápolnai egyháznak a saját jól felfogott érdekében az építési alapgyűjtés mielőbbi megkezdését. A többi egyházakat pedig utasítja az elmaradt jelentés megételére.

31. Az ózdi egháznak azt a kérését, hogy az egyház fenntartási alapból adósságainak törlesztésére 5000 korona kölcsönt vehessen fel, az egyházmegyei elnökség 1918. december 11-én kelt leirattal engedélyezte a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával és azzal, hogy a presbitérium az egyház fenntartási alap részére a kölcsönvett összegről a kamatláb és visszafizetési idő megjelölésével rendes kötelezvényt állítson ki, a lelkész pedig a kölcsön felhasználásáról közgyűlésünknek tegyen jelentést. Az

egyház a kötvényt ez ideig nem mutatta s lelkész jelentést nem tett.

Közgyűlésünk az elnökség intézkedését jóváhagyja és az ózdi egyház presbiteriumát a kötvény szabályszerű kiállítására, az ózdi lelkészt pedig a felhasznált kölcsönről való jelentés tételre utasítja.

32. A sajkókazai egyház a lelkészi és a tanítói lakásokba a villanyvilágítási felszerelést bevezettette. A presbiterium elhatározta, hogy a felszerelési költségek céljaira az 1869 koronát kitevő lelkészi javadalom alaptőke egészben, az 1277 koronát kitevő tanítói javadalom alaptőkéből pedig 1220 korona felhasználtassék, ha lelkész és tanító az eddig élvezett tőke-kamatokról a jövőre lemond. E presbiteri határozat egyházmegyei jóváhagyás alá terjesztett azzal, hogy a felhasználni kívánt tőkék nem tartoznak a díjlevélszerű lelkészi és tanítói javadalmakhoz, hanem a köszénjog eladásából előállott új javadalmi tőkék, melyek kamatait a lelkész és tanító élvezte, kik erről a tőke felhasználás megengedése esetén nyilatkozatban végleg lemondani hajlandók. A kérvényhez csatolva van a presbiteriumi határozat.

Közgyűlésünk, miután nem tőke elköltésről, hanem a mindenkori lelkész és mindekkori tanító javát és kényelmét szolgáló, elsőrendű és életszükségletet biztosító, állandó természetű beruházásról van szó, engedélyezi az 1869 koronát kitevő lelkészi javadalom tőke egészbeni s az 1277 koronát kitevő tanítói javadalom alaptőkéből 1220 korona részletösszeg felhasználását a villany felszerelési bevezetés költségeinek fedezésére. Egyben lelkészt és tanítót a felhasznált tőke eddig élvezett kamatainak a jövőre szóló élvezéséről lemondó nyilatkozat szabályszerű kiállítására utasítja és kötelezi.

33. A sajkóvelezdi egyház 3 eredeti példányban beterjeszti jóváhagyás végett a Borsodi Szénbányák rt. budapesti céggel 1919 évi jan. hó 5-ik napján kötött, az egyházi tulajdont képező földek alatt lévő ásványszéntelepek tulajdonjogának eladására vonatkozó, az összes községbeli földtulajdonosokkal kötött szerződéssel azonos tartalmu adásvételi szerződést az azt elfogadó presbyteri és közgyűlési határozatokkal együtt. A szerződésben a minden földtulajdonosnak fizetett magyar katasztrális holdankénti 400 korona vételáron felül az egyház javára az a különös kedvezmény köttetett ki,

hogy a mindenkori lelkész javára 120 mm., a mindenkori tanító javára 100 mm. az iskola részére 100 mm. darabos kőszület köteles vevő a sajtóvezetési területen kiaknázott szénből ottani bánya-telepén évente ellenérték nélkül kiszolgáltatni, ezenkívül villanytelep felállítása esetén a lelkészlakot, a tanítói lakot és az iskolát díjtalan villanyvilágítással köteles ellátni. Az eladott ásvány széntelep tulajdonjoga 100 év leteltével az eladókra, illetve jogutódjaikra ingyen visszaszáll.

Közgyűlésünk a katasztrális holdankénti 400 korona széneladási árat abnormisan alacsonynak és a szerződés mellék határozmányait a vevő javára egyoldaluan jogositónak tartja. Ezek kiemelése mellett a jóváhagyó hozzájárulást csak azért adja meg, mert az egyháznak a vételáron felül juttatott ingyenes és értékes állandó kedvezmények az eladási szerződést előnyössé javítják és mert az egész község által eszközölt együttes széneladásból az egyházi tulajdont képező földek alatt lévő szén eladása bonyodalmak felidézése nélkül ki nem kapcsolható.

34. Botos József parasznyi lelkész, érdemekben gazdag s hűségben kipróbált tanácsbíránk a 25 éves közszolgálatára emlékére örök alapítványul egyházmegyénknek adományozott s az 1918 őszi közgyűlésünk 29-ik jkvi. pontjában közgyűlésünk által örömmel elfogadott 5 db. egyenként 100 korona névértékű sajtószentpéteri takarékpénztári részvényről 4 példányban beterjeszti a következő szöveges alapítólevelet:

„Alapító levél. Alólírott annak emlékére, hogy a folyó 1918-ik évben tölt be annak 25 éve, hogy egyházmegyénk egyházaink többsége egyházmegyei aljegyzővé, majd pár év múlva tanácsbíróvá megválasztott, azóta bizalmával többször megajándékozott és 25 éven keresztül szeretettel támogatott; a felsőborsodi ref. egyházmegye részére 5 db. sajtószentpéteri egyenként 100 (egyszáz) korona névértékű, 43, 44, 2121, 2122, 2123 számú eredeti részvényt ajándékozok 1918-ik évtől kezdődő szelvény utalványaival együtt örök alapítványul, kérve a következők teljesítését: 1., A fentebb felsorolt számú sajtószentpéteri takarékpénztári eredeti részvények tulajdonjogát, azok szelvény utalványaival együtt írassa át egyház-

megyénk saját nevére. 2., Az 5 drb. szelvény-utalvány után járó évi jutalékot, mint az én örök-alapítványom kamatát, ajándékozza oda évenként egyházmegyénk számvevőszéke egy öreg, szegény lelkész özvegynek segélyül, eltekintvén attól, nyert-e azon szegény lelkész-özvegy azon évben más forrásból valamely segélyt? 3., A felsőborsodi ref. egyházmegyénknek ezen alapítványhoz való tulajdonjoga soha senki által kétségbe nem vonható. Kelt Parasznyán 1918. október 10. Botos József ref. lelkész sk. P. h.“

Közgyűlésünk ismételten fejezi ki köszönetét a nemes szándéku alapítónak s az elfogadó és jóváhagyó záradékkal ellátott alapító levelet megerősítés végett egyházkerületünkhöz fokozatosan felterjeszteni rendeli.

35. A damaki egyház presbiteriuma 1918 évi október hó 31-ik napján tartott gyűlésében hozott határozattal megállapította, hogy a Nagy Ferencz volt damaki lelkész által a lelkészlaktól elvitt három kályha közül kettő az egyház kizárólagos tulajdona, mivel az 1907-ik évi gondnoki számadás építkezési kiadásai között 71 és 77 sorszám alatti bejegyzések szerint ezeket az egyház saját pénzén vette és a vagyonelejtárban az egyház tulajdonának van bejegyezve. Ezért felkérte a volt lelkészt a két kályha 8 nap alatti visszaadására. A presbiterium 1918. évi november 20-án e tárgyban újabb gyűlést tartott, a melyen az előző gyűlési határozattal kísértésített Nagy Ferencz volt lelkész is jelen volt. E gyűlésen a volt lelkész és a régi presbiterek egymást kölcsönösen felvilágosító emlékeztetései nyomán a presbiterium megállapította, hogy a vitás két kályhát annak idején volt lelkész a saját pénzén vette, ekként az az ő tulajdona s így azt jogosan vitte el. Ez utóbbi határozat ellen Sándor Gyula és társai egyháztagok törvényes időben felebbezést adtak be, melyben vitatják, hogy a felebbezett határozat meghozatalánál a presbitereket Nagy Ferencz személyes jelenléte befolyásolta, a presbiterium utóbbi megállapítása téves és helytelen, mert a vagyonelejtárba történt felvétellel a kályhát volt lelkész az egyház tulajdonául elismerte. Kérik felebbezők a felebbezett presbiteriumi határozat megváltoztatásával annak kimondását, hogy

a két vitás kályha az egyház tulajdona s kéri Nagy Ferencz volt damaki s jelenleg abaujkipai lelkészt ennek kiadatására kötelezni.

A felebbezéshez csatolva vannak a hivatkozott presbiteri határozatok.

Közgyűlésünk az ügyállásból azt látja, hogy a fenforgó esethen a volt lelkész és a damaki egyház között a díjlevélszerű alkalmazási viszonytól független magánjogi vitás kérdéstről van szó, mely fölött való döntésre közgyűlésünk nem bír törvényes hatáskörrel. Ez okból a felebbezést visszautasítja, az egyházat pedig, a presbitérium útján arra utasítja, hogy az ügyállás alapos felderítése mellett volt lelkészszel a békés elintézést keresse, ennek sikertelensége esetén pedig — alaposan indokolt esetben — a kályhákra vonatkozó vitás tulajdonjogát rendes birói uton s felelőssége tudatában érvenyesítse.

36. Olvastatott a rakaczaszendi egyház presbitériumának és híveinek kérvénye, amelyben keserűen panaszolják, hogy a hívek egyre fogynak, gyengülnek, a súlyos egyházi teher mindenkit elriaszt egyházunktól, a sok vegyes házasság révén jóformán 7-re apadt a teherbíró családok száma, minek folytán a lelkész részére díjlevélileg megállapított fizetéseket, természetbeni járandóságokat kiszolgáltatni képtelenek, annyival kevésbbé, mert a népesség tekintetében s anyagilag is kedvezőbb helyzetben lévő szent Jakab-debrétei leányegyház elenyésző csekélységgel járul a lelkész fizetéséhez. Kéri tehát, hogy vagy a Szentjakab-debrétei leányegyház is köteleztessék nagyobb teher vállalására, vagy felsőbb hatóságaink részesitenék az egyházat olyan hathatós anyagi támogatásban, hogy a szétzúllás örvényének szélén álló parányi egyház a megsemmisüléstől megóvható legyen.

Közgyűlésünk megdöbbenve, mély megilletődéssel szemléli azt a romlást, amelyet a szörnyű drágaság, a hívek számának elapadása s az igaz vallásosság és buzgó áldozatkészség megfogyatkozása okozott a rakaczaszendi egyház kebelében, de a legkisebb végvárat is feladni egykönnyen nem akarván, minden lehetőet megtesz arra nézve, hogy az egyház további fennállása biztosítható legyen. E végből a köv. intézkedéseket teszi:

1. A szakaszbeli tanácsbirákat kiküldi, hogy az egyház anyagi

ügyeinek tüzetes megvizsgálása után úgy az anya-mint a leányegyház liveit magasabb teher vállalására rábírni igyekezzenek s az egyház anyagi megerősítésére nézve javaslatot tegyenek.

2. A rakaczaszendi egyházat közhirdetésre s a legmesszebb menő segélyezésre ajánlja a főtiszt. egyházkerületnek.

3. Mint támogatásra szoruló egyházat az e. m. segélyosztó bizottságnak is figyelmébe ajánlja.

37. Olvastatott a hegymegi ref. egyház és belhivatalnokai, Szabó Lajos szakácsi lelkész, Baksy Sándorné lelkészözvegy, Bodnár Károlyné tanítóözvegy és Ujlaky Vilma lelkészárva segélyezés iránti kérvénye.

A kérvényeket a közgyűlés a segélyosztó bizottsághoz utalja.

38. Olvastatott Istók László edelényi ref. tanító fizetésének természetben való kiszolgáltatása iránti kérelme.

Az edelényi ref. egyház presbitériuma utasíttatik, hogy 1916 évi szep. hó 14 napján Sajószentpéteren tartott őszi közgyűlés jegyzőkönyvének 36 pontja értelmében a tanítói fizetés fedezhetése végett a rendkívüli adó kivetést és behajtást haladéktalanul foganatosítsa. Ha ezen határozatunk végrehajtása a presbitérium által megtagadtnék, az esetben Demeter Bertalan egyházi- és Dr. Orbán Barna világi tanácsbírák a helyszíncre a határozat foganatosítása végett kiküldetnek.

39. Olvastatott Molnár József volt sajóvelezdi a serkei ref. egyházba elválasztott lelkész tanácsbírói állásáról való lemondó s egyben bucsuzó levele.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul érdemes tagjának bucsuzását tanácsbírói állásáról való lemondását. Lemondásának elfogadásával egyidejűleg megbizsa az elnökséget, hogy a megüresedett tanácsbírói állás betöltése iránt a szükséges intézkedést tegyegye.

40. Olvastatott a felsőnyáradi egyház előljáráóságának kérvénye, mely szerint az egyház tulajdonát képező pénzalapoknak az egyházkerületi pénztárba leendő elhelyezését bejelenti s kéri, hogy beadványa pártolólág terjesztessék fel.

Közgyűlésünk a bejelentést tudomásul veszi, az egyházkerületi közgyűléshez a kérelmet pártolólág felterjeszti.

41. Bemutatott Kőrössy István rakaczaszendi ref. lelkész jelentése a lelkészi állás javadalmához tartozó erdő fájának eladásából befolyt vételár felhasználásáról.

Az idő előre haladottsága és az ügy teljes tisztázása miatt ezen ügy tárgyalását az őszi közgyűlésre halasztja a közgyűlés.

42 A tardonai egyház presbitériuma 1919 évi december hó 14-ik napján tartott ülésében Hubay Barna kántor-tanítót azon kérésével, hogy a díjlevél szerinti „sertés-láb„ vagy természetben vagy általa mindenkor méltányosan megszabott folyó árban, így a folyó évre 20 korona megváltási árban szolgáltatassék ki, elutasította s úgy határozott, hogy az 1917 évi október 7-iki presbiteri határozat fenntartása mellett a lábfizetést természetben megtagadja s annak váltságául a régen szedett 1 koronánál többet nem fizet, míg ez ügyben az egyházmegye nem ítél. E presbitériumi határozat ellen a tanító közgyűlésünkhöz felebbezett s kéri a díjlevél szerinti szolgáltatmány természetbeni vagy folyó árban lerovására kötelezni az egyházközséget. A felebbezéshez csatolva vannak a felebbezett határozaton kívül: az 1863 évből való díjlevél, az 1917 évi október hó 7-ki presbiteri határozat, az 1909 évi július hó 5-én felvett javadalmi jkv., az 1909 évi márczius 21-ki keletű új díjlevél és Csabai Ferencz volt tardonai tanító nyilatkozata.

Közgyűlésünk, miután a díjlevél alkalmazásából s a hivatali fizetés kiszolgáltatása körül felmerülő vitás ügyről van szó, az E. T. V. t-cz. 33 §-ára utalással az ügyet illetékes elbírálás végett az e. m. közigazgatási bírósághoz utasítja és az ügyiratokat az ügyállást felderítő elkészítés céljából Esperesünkhöz átteszi.

43. Osváth József, a szendrői egyházközségbe esperesileg kirendelt helyettes lelkész közgyűlésünktől azt kéri, hogy helyettesi működésének idejére az egész egy évi lelkész fizetés 1/12 része havi illetményül részére megállapíttassék s ő ennek havonkénti felvételére feljogosíttassék, mert a feles lelkészi rendszer mellett a föld jövedelméből havonként jutó 419 korona készpénz járandóság, valamint az egy havi rozs járandóság címén jutó 2 köből rozs 20 koronás megváltási ára mellett a mai életviszonyok között

létfenntartását biztosítani nem képes s ez okból kénytelen — a vásárnap kivételével — egész héten szülei házánál Szendrőládon tartózkodni.

Közgyűlésünk a kérvényt első foku illetékes intézkedés céljából, figyelemmel az E. T. II. t-cz. 82, illetve 77 és 80 §-aiban foglalt rendelkezésekre Esperesünkhöz át-teszi, illetve a szendrői egyház presbitériumához leteszi.

44. Olvastatott a sajióivánkai lelkész kérvénye az egyháztulajdonát képező köszénkiaknázási jog haszonbéri szerződésének jóváhagyása tárgyában.

Miután az iratokhoz a haszonbéri szerződés csatolva nem lett, esperes felhatalmaztatik, hogy azt pótlólag kivanja be, az egyházmegyei ügyésszel bírálja el, ha az javára van az egyháznak s a mindenkori lelkésznek, az egyházmegye nevében a szerződést hagyja jóvá és záradékolja.

45. A Lak községben folyamatban lévő betétszerkesztési előkészítő munkálatok során kitűnt, hogy a laki 242 sz. tjkvben 3 hrszám alatt felvett ház-udvar-kert, továbbá a 935 sz. tjkvben 1 hrszám alatt felvett sárgaföld gödör, 463 hrszám alatt felvett homok gödör és 138 hrszám alatt felvett rét, melyek négy évtizedet meghaladó idővel ezelőtt létrejöttek és fogantatba ment csere folytán a politikai Lak község tényleges és valóságos tulajdonát képezik, az egyház által 1905. évben tényleges birtoklási uton keresztül vitt telekkönyvi rendezés során tévesen az egyház nevére telekkönyvvezettek s ez idő szerint is az egyház nevében állanak. Egyház és község egyaránt óhajtják, hogy a valóságos tulajdoni állapotnak megfelelően rendeztessék a tkvi állapot is az általános betétszerkesztési munkálatok során. E célra az egyházközség képviselőjében presbitereumi és közgyűlési határozattal elfogadott, telekkönyvi bekebelezésre alkalmas „nyilatkozat“ állíttatott ki s az egyház azt kéri, hogy az abban foglalt bekebelezési engedély felsőbb egyházhatósággal is jóváhagyassék s megerősítettessék. A kérvényhez csatolva van hiteles másolatban a laki 242 és 935 sz. tjkvek másolata.

Közgyűlésünk a Lakon 1920 évi május hó 26-ik napján kiállított, presbiteri és közgyűlési határozattal elfogadott „Nyilatkozat”-ban foglalt azon bekebelezési engedélyhez, hogy a laki 242 sz. tjkvben 3 hrszám alatt és a laki 935 sz. tjkvben 1. 468 és 138 hrszám alatt felvett ingatlanok tulajdonjoga csere címén a laki ref. egyházzól a politikai Lak község nevére bekebelezessék, jóváhagyólag hozzájárul és azt megerősítés végett a Főt. Egyházkerületnek felterjeszteni rendeli.

46. Olvastatott a nyomári ref. lelkész és tanító kérelme rozs és fa járandóságukat természetben leendő kiszolgáltatása iránt.

Miután ezen ügy előzőleg megvizsgálva nem lett közgyűlésünk ezen ügyet az e. m. közigazgatási bírósághoz utalja.

47. Világi elnök indítványozza, hogy az egyházi tisztviselők javadalmazásához tartozó ingatlanokról a haszonbéri szerződések jóváhagyás végett bemutatassanak.

Közgyűlésünk az indítványt elfogadja s határozatilag kimondja, hogy minden egyházi ingatlan bérbeadására vonatkozó szerződés jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűlésnek bemutatandó, jóváhagyása nélkül a jogügylet érvénytelen.

48. A boldvai egyház arra kéri közgyűlésünket, hogy miután a jól ismert országos politikai és közállapotok folytán az 1918. és 1919-ik évekre nem tudta az egyház godnoka Kurdy István tanító rendes fajárandóságát teljes egészben kiszolgáltatni, nevezett tanítóval pedig — miközben nyugalomba vonult — a faárak tekintetében megegyezésre jutni nem tud: állapítaná meg az e. m. közgyűlés — a vis major szemmeltartása mellett — azt az egységes árt, ami a mai viszonyok között követelhető.

Közgyűlésünk érdekelteket — amennyiben megegyezni nem tudnának — az E. T. V. tcz. 33 §. 5. pontja alapján az e. m. közigazgatási bírósághoz utasítja

49. Nagy Gyula nagyvisnyói tanító beterjeszti a nagyvisnyói Betlehen-Református Énekkar alapszabályait egy példányban megerősítés végett. Jelenti, hogy az énekkarnak 7400 kor. tőkéje van,

melynek fele azonban kényszer államkölcsönre adatott s hogy e tőkének orgona beállítása a célja.

Közgyűlésünk a beterjesztett alapszabályokat megerősíti s az orgona alapról szóló jelentést örvendetesen tudomásul veszi.

50. Egyházi elnök indítványozza, hogy Zsóri György megyei alispán urnak a törvényhatósági közügyleti terem átengedéseért jegyzőkönyvi köszönetét fejezze ki a közgyűlés.

Közgyűlésünk vármegyei alispán urnak a közgyűlési terem átengedéséért mély köszönetét fejezi ki.

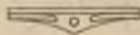
51. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Mindezen jegyzőkönyvi pontokat jegyzették:

Bartha Gyula papi aljegyző az 1—27, 30, 36, 48—50, és 51 pontokat.

Dr. Nagy Barna világi főjegyző a 31—35. 42—43 és 45 pontokat.

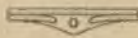
Benőcs Zsigmond világi aljegyző a 28—29, 37—41, 44, 46—47 és 51 pontokat.

Tartalom jegyzék.

- 1., A gyűlés megnyitása.
- 2., Gondnok lemondása nem fogadtatik el.
- 3., A gyűlés tartás engedélyezése.
- 4., Esperesi jelentés tudomásul vétetik.
- 5., Elhunytak emléke megörökítettik.
- 6., Horthy Miklós kormányzó üdvözlése.
- 7., Távoilevők igazolása.
- 8., A sajóvelezdi lelkészi állásba Tóth János beerősítettik.
- 9., A balajti " " Szigetihy Ferencz " s beiktatásuk tudomásul vétetik.
- 10., A mályinkai lelkészi állásba Salamon Gyula beerősítettik.
- 11., Cseh István, Szabó Lajos, Balázs Győző segédlelkészek bekebelezése.
- 12., A nagyvisnyói tanító beerősítése őszi gyűlésre halasztatik.
- 13., Andorkó Béla hegymegi tanító feltételesen beerősítettik.
- 14., Kántor Lajos finkei tanító állásába beerősítettik.
- 15., Bay Dezső dövényi " " "
- 16., Csiky Árpád rudabányai tan. " "
- 17., Sakács Boldizsár mályinkai tan. állásába "
- 18., A boldvai egyház a tanító választás újból való megejtésére utasítottatik.
- 19., Bak Sándor berentei tanító állásába beerősítettik.
- 20., Urbán József bántapolcsányi tanító állásába feltételesen beerősítettik.
- 21., Eperjessy Béla és Nagy Zoltán sajoszentpéteri tanítók beerősítetnek.
- 22., Szavazatbotló bizottság jelentése tudomásul vétetik.
- 23., Egyházkerületi képviselők kiküldése.
- 24., Lelkészerkezetletí jegyzőköny tudomásul vétetik.
- 25., Bizottsági jelentés a dékán kezelése alatt lévő pénzekről
- 26., A misziói bizottság jegyzőkönyve felterjesztetik.
- 27., A közalap- és nyugdíjkezelő jelentése tudomásul vétetik.
- 28., Szentmártony Dániel papi főjegyző lemondása nem fogadtatik el.
- 29., Segélyosztó bizottság jegyzőkönyve tudomásul vétetik.
- 30., Skontró:
- 31., Az ózdi egyház 5000. kor. kölcsönvétele utólagosan engedélyeztetik.
- 32., A sajókazai lelkész és tanítói javadalmi alaptólke befektetése villanyvillagítás bevezetésére engedélyeztetik.
- 33., A sajóvelezdi egyház köszénkiaknázási jogának eladása jóváhagyatik.
- 34., Botos József alapító levele felterjesztetik.

- 35., A damaki egyház vitás kályha ügyével — a békés megegyezés nem sikerülése esetén — polgári bíróság elé utasítatik.
- 36., A rakacaszendi egyház adózási ügyében szakaszbeli tanácsbírák javaslat-tételre felkéretnek.
- 37., Segélykérvények a segélyosztó bizottságnak kiadattak.
- 38., Az edelényi egyház a tanítói fizetés kiszolgáltatására utasítatik.
- 39., Molnár József tanácsbíró lemondása elfogadtatik.
- 40., A felsőnyárádi egyház kérvénye pártolólág felterjesztetik.
- 41., Kőrössy István számadása őszi gyűlésre halasztatik.
- 42., A tardonai tanító fizetés ügye e. m. közigazgatási bíróság elé utasítatik
- 43., Osváth József szendrői h lelkész fizetési ügye esperes urhoz tétetik át.
- 44., A sajióivánkai egyház köszénkiaknázási jog bérbeadásának jóváhagyása esperes urra bizatik.
45. A laki egyház ingatlan bekebelezési engedélyéhez a hozzájárulás meg-adatik.
- 46., A nyomári lelkész és tanító fizetés ügye az e. m. közig. bírósághoz uta-sítatik.
47. Világi elnök indítványa egyházi ingatlanok bérbeadása tárgyában elfo-gadtatik.
- 48., A boldvai egyház kérvénye tanítói failletmény ügyében közigazgatási bi-róság elé utaltatik.
- 49., A nagyvisnyói egyházi énekkar alapszabályai megerősítettnek
- 50., Vármegyei Alispán urnak a terem átengedéséért köszönet szavaztatik.
- 51., Jegyzőkönyv hitelesítés.

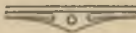
A FELSŐBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1920. ÉVBEN MISKOLCZON TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:
SZENTMÁRTONI DÁNIEL
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

NYOMATOTT
BLASZ LIPÓT KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
EDELÉNYBEN, 1923.

A Felsőborsodi Ref. Egyházmegye 1920 évi szeptember hó
21-én Miskolczon tartott őszi közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Vadászy Pál
esperes

Ragályi Béla
e. m. gondnok

elnöklete alatt:

Botos József   *Elek József*
Barna Gyula   *Demeter Bertalan*
Bartha Gyula
papi tanácsbírák

Zsóri György
Dr. Orbán Barna
Ifj. Szathmári K. Pál
világi tanácsbírák.

Szentmártoni Dániel lelkészi főjegyző
Varga Imre lelkészi h. aljegyző
Dr. Nagy Barna világi főjegyző

Benőcs Zsigmond világi aljegyző
Dr. Ambruzs István e. m. ügyész
Svingor József e. m. dékán.

Almássy Lajos, Bálint János, Batta József, Csapó János, Cseh József, Csiky József, Doktor Gyula, Hubay Mihály, Kerekes János, Kovács Béla, Ifj. Körössy István, Lengyel Gyula, Lőkös Sándor, Svingor Jenő, Szabó Lajos, Tóth János, Tóth József, lelkészek Ifj. Balogh István, Osváth József segédlelkészek.

A tanító testület részéről *Gööz Ferencz és Szügyi László*

Ezeken kívül az egyházak képviselői, tanítók és vendégek szép számban.

1. *Vadászy Pál* esperes szép alkalmi imája után *Ragályi Béla* egyh. m. gondnok melegen üdvözölve a megjelenteket.

A közgyűlést megnyitja:

2. Olvastatott a miskolczi m. kir. áll. rendőrség 14651/1920 sz. átirata, mely szerint jelen közgyűlésünk megtartását engedélyezi.

Tudomásul szolgál.

3. Elnökség jelenti, hogy *Miklós Ödön* és *Dr. Görgei Sándor*

világi tanácsbírák hivatalos elfoglaltatásuk miatt gátolva vannak a megjelenésben.

Távolmaradásuk igazoltatik.

Esperes felolvasa következő jelentését.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Szivem hálaérzései között üdvözlöm szeretett egyházmegyém össze-
gyült tagjait, kik megfáradva az élet gondjainak terhei alatt, eljöttek köz-
ügyeink zöld asztalához, hogy egyházi és iskolai ügyeink felett tanács-
kozzunk, tárjuk fel egyházunk bajait, tárjuk fel, mint egyházi tisztviselők
fájó sebeinket, melyeket oly kinosokká tett a világháboru okozta hitet-
lenség és vallástalanság, mely üres szívvel, sok helyen üres templomok-
kal is megelégszik, vagyis a mammon szereti, nem az Istent, kitől csak
áldást várnak, de a hálaadásról sokan elideledkeznek és az Istennel együtt
elfeledkeznek az ő szolgáliról is. És e kínzó tudat dacára, ha ázva, fázva,
ha éhesen is hordozni kell a hivatal terheit, mert a szolgálat érdeke azt
kivánja. Mig egy falusi népiskolát végzett szolgálta mellék-kereseten kívül
10--12 ezer korona évi fizetést kap, addig az igehirdetés megsanyarga-
tott szolgáljára — főleg, ha neveltetési terhei is vannak — borbán kell
fel a nap és abban fekszik le is, mert szükséggel küzdő családját alig
tudja fenntartani és fizetését kérő szavaira sok egyházban rosszakarat,
irigység a felelet, mely még a száraz falatot is sajnálja lelki vezérétől.

A buzgó ösök által megszerkesztett díjlevelekben biztosított fizeté-
söket egy-két feltolakodott szájhős, vagy lázító visszavonolja a félrevezet-
ett gyülekezettel, azt hangoztatván, amit egy gondnok mondott a pres-
biteri gyűlésen, hogy az egyházi törvény meghalt, a polgári törvénynek
sincs foganatja!! Ily elvek hangoztatása mellett, hogy lehet önnemtaga-
dással munkakedvvel dolgozni a gyülekezet érdekében, mikor kényszer
eszközök alkalmazásával végrehajtás útján kapott keserü ízü kenyérrel kell
táplálni nélkülöző családját.

Nem csoda-e tehát, ha a léleknek nincs ily esetben magasabb el-
vek és élmények után vágyódása, mert leköti annak szárnyalását a lé-
lektanilag indokolható keserűség érzése.

Tapasztalásból tudom, hogy sok egyházban az egyházi hivatalnok
fizetése gyanánt szerepel a föld, de annak eddig teljesített megművelését

a hivek megtagadják. Van tehát föld, de nem lévén munkaerő, vetés sincs, vagy ha van is, kevés is, rossz is és ilyen az aratásra való kilátás is. Ott van továbbá a fa fizetés amit megvenni, leszállítani sok egyház nem akar, hanem pénzült akar megváltani, oly csekély árban, hogy az szinte lealázó. E szomorú kép sötét vonásainak szemlélésénél szinte a gyászban is enyhítő az a tudat, hogy ez a mizéria a polgári életben is kisebb nagyobb mértékben tapasztalható. A nagy drágasággal szemben áll a nagy szükség, a darabokra szakasztott haza közgazdasági helyzete, az élelmi és árucikkek beszerzésének, szállításának nehézségei és más a szükség által parancsolt hatósági és kormányintézkedések, melyek mind a kényszerítő körülmények szükségéből nőttek ki magukat, vagyis közös a baj, közös a szenvedés is, mit a nemzet józan önmérséklete, szorgalmas munkássága és összetartása mellett csak a népeket kormányzó örök Istenség szüntethet meg. A csüggettség bágyasztó siralma helyett tehát az öfenntartási erő foglalja el lelkünket, szívünket egyaránt, mely őseinket is fenntartotta vészben, viharban lelkesítette, mintha már ők is tudták volna ezen napjainkban majdnem szállóigévé lett igazságot „csonka Magyarország, nem ország, egész Magyarország mennyország“.

Ilyen és ehhez hasonló elvek hangoztatása mellett kiváltképpen arra kell törekednünk, kik a közös szenvedésekben ikertestvérei voltunk és vagyunk a szenvedő hazának, hogy a jó gyermek példája szerint nemcsak könnyeit töröljük le a könnyező anyának, hanem táplálékáról, fenntartásáról is hiven gondolkozzunk, meggondolván, hogy házat mindenütt de hazát csak itthon Ne ajándékozzuk meg bizalmunkkal azt, ki a haza szeretet hiányát a világszeretettel palástolja, mert ez „ubi bene, ubi patria„ féle világpolgárságra vezet, aminek követelésétől pedig mindnyájunknak távol kell állni.

De e nagy távolságból jöjjünk közelebb önmagunkhoz s emlékezzünk meg bennünket itthagott kartársainkról.

Dakó Lajos borsodi lelkész f. évi aug. 10-én hagyta itt szeretteit s egyházát, sokáig küzdve erős szervezete a halállal, míg „végre sirba dönté. E hó 7-én hagyott itt bennünket Csiky Zoltán ládbesenyői lelkész, kit, mint erős fatörzset oly hirtelen letört a betegség, végre elvitte a halál. Fájó részvételt állunk meg sirhalmuk mellett azon hő kívánatunk mellett: „sírjuk felett virasszon a kegyeletes megemlékezés.“

Illő dolog megemlékezni Götz Ferencz sajókazinci tanítóról is, ki

nyugdíjaztatása miatt hagyta el állását. 46 évig volt tanító, előbb Gömörben, 32 évig Sajókazincon, mindkét helyen megmutatta azt, hogy nemcsak kenyérért, hanem ambícióból is lehet dolgozni, amint ő tevő.

Szívesen üdvözlöm tehát őt alkony felé hajló életének e fontos hárdombján és kívánom, hogy multja jutalmául sokáig élvezze a nyugalom éveit.

De menjünk tovább az érzelmek hurjainak pengetésében.

Én is távozni akarok e helyről ahová a közbizalom állított. 1883-ik évben léptem egyházmegyém szolgálatába előbb mint al- később mint főjegyző, 1893 óta mint esperes. Tehát 37 év óta ülök egyházmegyénk zöld asztalánál, ami éppen fele 74 éves életemnek. Méltóztassanak tehát engem mint öreg szolgálukat nyugalomba bocsátani. Gyönyörűséges volt nekem ez az iga, és könnyű a hordozott teher, mert mellettem volt az én világi papi- elnöktársam, kinek Istentől adott nemes jellemében példányként ragyogó egyháziasságában, munkásszeretetében, általában lélek- és szívnemességében mindenkor hű támaszt találtam amiért most a legmélyebb tisztelettel mondok neki köszönetet, azon hő kívánságom mellett, hogy áldja meg, tartsa meg Őt a bölcs isteni gondviselés még sokáig, a pontosság, a kötelesség teljesítés példányképe gyanánt. Köszönetet mondok a papi- és világi tanácsbíráknak, jegyzői karnak velem mindig éreztetett jóságokért, figyelmükért, melyel engemet megajándékoztak. Hálaosan köszönöm szeretett pap-társaimnak hozzám való szeretetét, melyel engemet mint szolgatársukat körülvettek, mint élő folyondár az öreg faderekát, eltűrték esetleges hibáimat, fogyatkozásaimat, amelyek nem rosszakarat hanem emberi gyarlóság eredményei voltak. Hivatalosan veszek búcsút a tisztelt tanítói kartól, mint munkatársainktól és egyházmegyénk gyülekezeteitől. Áldja meg az Isten őket mikor nem is látják, mikor nem is várják, hogy igazi melegágyai legyenek az igazi vallásos buzgóságnak, istenfélelemnek és a tiszta önzetlen hazafiságnak.

Ezek után arra kérem a nagy. e. m. közgyűlés tagjait, hogy méltóztassanak megbocsátani, tévedéseimért, hibáimért és hagyjanak egy kis helyet szívükben számomra.

Közgyűlésünk az esperesi jelentést tudomásul veszi s jegyző-könyvünkben megörökíteni határozza. A két elhunyt lelkész társunk emlékét kegyelettel megörökíti, békés-csendes nyugalmat kívánva porréseiknek a sírban. Szeretett esperesünk lemondását azomban nem fogadja el a közgyűlés, sőt egyhangú bizalommal s a nagy férfiut meg-

illető igaz tisztelettel kéri fel Őt vezéri tisztének további viselésére mélyen átérezve azt, hogy egyházmegyénknek a mai válságos nehéz időkben kétszeresen nagy szüksége van az Ő tudására, tekintélyére s kormányzói bölcsességére. S a bizalomnak ily impozáns megnyilatkozását látva s az előtt meghajolva; esperesünk e nemű további szolgálataira magát elkötelezi.

5. Olvastatott a Sajószentpéteren 1920. évi szept. 5-én tartott szavazatbontó bizottsági ülés jegyzőkönyve, mely szerint a papi tanácsbirói állásra 47 érvényes szavazat adatott be. A sajlóslászlófalvi és rudabányai egyház nem szavazott. A szavazás eredménye a következő: Bartha Gyula kapott 25, Batta József 6, Lőkös Sándor 4, Kerekes János 3, Hubay Mihály 3, Szentmártoni Dániel 2, Tóth József 2, Bodolay Miklós 1, Lengyel Gyula 1 szavazatot. E szerint egyházmegyei papi tanácsbiróvá általános szótöbbséggel Bartha Gyula sajkázai lelkész választatott meg.

Közgyűlésünk a választás eredményét tudomásul veszi, s az eskü letvése után a munkabíró új tanácsbirót szívesen üdvözlí és működésére Isten áldását kéri.

A szavazatot nem küldő egyházak lelkészei 10—10 kor. birságban elmarasztaltatnak.

6. Szentmártoni Dániel papi főjegyző jelenti, hogy szünni nem akaró szembaja kényszeríti arra, hogy tavaszi közgyűlésünkre benyújtott lemondása mellett megmaradjon.

Közgyűlésünk a legteljesebb bizalommal és szeretettel kéri főjegyző urat, kinek mesteri tollára, ismert lelkes buzgóságára a jelen nehéz körülmények között oly nagy szüksége van, hogy lemondását visszavonni sziveskedjék. Mire főjegyző ur a meleg bizalomnyilvánításnak s általános közóhajnak engedve, hivatalának továbbvitelére hajlandónak nyilatkozott.

7. Gööz Ferenc volt sajkázinczi tanító 46 évi tanítói működése után nyugalomba vonulván a közgyűléshez intézett levélben hálás szívvvel mond köszönetet az egyházmegye közönsége, elnöksége és tanácsbirái részéről élvezett bizalomért s jóindulatu támogatásért, mely egyházmegyénk kebelében eltöltött 32 évi működését

mindig kísérte s buzgó szívvvel esd áldást „imádva szeretett hazánk“ és ref. anyaszentegyházunk felvirágzására.

Közgyűlésünk a legteljesebb mértékben elismeri és méltányolja azokat a kiváló érdemeket, amelyek a Gööz Ferencz nevét nemcsak egyházmegyénk, de egyházkerületünk területén is ismertté, becsültté tették, kinek szaktudását, bölcs tapasztalatait, példás kötelességteljesítését sajnálattal lesz kénytelen tanügyünk terén nélkülözni! s számára a nyugalom minél számosabb éveire a legteljesebb megalégedést s Istennek minden áldását kéri.

Az ily módon megüresedett egyházmegyei tanítóképviseelői állásra a szavazást nov. 15-ki határidővel elrendeli.

8. A borsodi egyház jelenti, hogy nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állására egyhangulag Jeney Gyula nagybarcai kántortanítót választotta.

Közgyűlésünk nevezettet állásába beerősíti.

9. A szalonnai egyház jelenti, hogy kántortanítói állására Erdős Károly meszesi tanítót választotta meg.

Közgyűlésünk nevezettet állásába beerősíti.

10. Andorko Béla, megválasztott hegymegi tanító, miután okmányait (tanítói oklevél, működési bizonyítvány stb) utólagosan az esperesi hivatalban bemutatta, állásába esperes ur által — mult közgyűlésünk határozatából folyólag — véglegesen beerősített.

Tudomásul szolgál.

11. A berentei egyház jelenti, hogy kántortanítói állására Tóth József, a sajoszentpéteri iskolához szolgálattételre beosztott állami tanítót egyhangulag megválasztotta.

Közgyűlésünk nevezettet, miután a hivatalos esküt is letette, állásába beerősíti.

12. A szendrőládi egyház jelenti, hogy Szalóczy Sándor komjáti-i tanítót egyhangulag kántortanítójának választotta.

Közgyűlésünk nevezettet állásába beerősíti.

13. A sajközinczi egyház jelenti, hogy a Gööz Ferencz nyugdíjaztatásával megüresedett kántortanítói állásába egyhangulag Bak-sy Andor szalonnai tanítót választotta.

Közgyűlésünk nevezett az érvényben levő díjlevél mellett állásába beerősíti.

14. A sajközinczi egyház jelenti, hogy II. tanítói állására egyhangulag Marflag Lajos okleveles tanítót választotta meg.

Közgyűlésünk nevezett — miután a hivatalos esküt letette — állásába beerősíti.

15. A sajközinczi egyház jelenti, hogy Erdős Károly okleveles tanítót harmadik tanítói állására egyhangulag megválasztotta.

Közgyűlésünk nevezett tanítót, miután a hivatalos esküt letette, állásába beerősíti.

16. A szilvásváradai egyház jelenti, hogy Kovács Vilma okleveles tanítónőt második tanítói állására egyhangulag megválasztotta.

Közgyűlésünk, nevezett, miután a hivatalos esküt letette, állásába beerősíti.

17. A felsőnyáradai egyház jelenti, hogy Tóth Miklós mezőkeresztesi igazgató tanítót kántortanítójának választotta.

Közgyűlésünk nevezett állásába beerősíti.

18. A bántapolcsányi egyház pótlólag betérjesztí a tavaszi közgyűlésünkön feltételesen beerősített tanítójának Urbán Józsefnek még be nem mutatott okmányait.

Minek alapján közgyűlésünk nevezett, állásába véglegesen beerősíti.

19. Gööz Ferencz nyug. sajközinczi tanító panaszolja, hogy nyugalomba vonulván f. hó 1-én jóhiszeműleg elhagyta állását, anélkül, hogy fizetése tekintetében az egyház részéről kielégítést nyert volna, sőt az ápr. 24-től szept. 1-ig járó fizetésének kiszolgáltatását a gondnok éppen a Doktor Gyula lelkész tilalmára hivatkozva tagadta meg.

Panaszolja továbbá hogy a hivek a must természetben való kiszolgáltatását megtagadván, annak megváltására nézve az egyházban egyezség létre nem jött; a lelkész a díjlevél szerinti mustszőlő árát a múlt évre puttononként 10—20 koronával szedte, de a hiveket úgy utasította, hogy a tanítónak csak 1.80 kor-val tartoznak fizetni, mert őt az állam fizeti. Emiatt panaszos mustjárandóságát önkényesen redukált áron az 1918. és 1919 évekre nem volt hajlandó felvenni. Kéri úgy az elmaradt 4 havi fizetésének, valamint az 1918 és 1919-ki mustjárandóságának megállapítását illetve az egyház által való kiszolgáltatásának elrendelését.

Közgyűlésünk utasítja a sajkókazinczi egyházat, hogy Gööz Ferencz nyug. tanító részére a díjlevél szerinti járandóságokat a május-augusztus hónapokra járólagon természetben, vagy folyóáron, az 1918. és 1919. évi mustjárandóságot pedig a lelkésszel szemben alkalmazott módon és árban f. évi október 31-ig kiszolgáltassa.

20. A lárbesenyői egyház kérelmezi, hogy halálozás folytán megüresedett lelkészi állása 8 évig betöltetlenül hagyassék, amelynek jövedelme aztán az egyházi épületek kijavítására volna fordítandó.

Kérelmezi továbbá, hogy a lelkészi és tanítói díjlevél szerinti fajárandóságon felül az Örcze és kerekerdő közös legelőből őket illető farészesevés — miután a díjlevél ugyis csak legeltetési jogot biztosít — végleg beszüntetessék s annak jövedelme az egyháznak engedessék át.

Mindkét ügy tüzetes megvizsgálására Demeter Bertalan és Dr. Orbán Barna tanácsbírák kiküldetnek.

21. Varga Imre sajkóivánkai lelkész jelenti, hogy a sajkóivánkai volt urbéres közönség a közös erdő és legelő terület alatti kőszénkutatói jogot 20 évre haszonbérbe adta Sáfrány Dezső sajkó-kazai lakosnak. E közös területből telekkönyvileg a ref. lelkészi hivatalt illeti 96/558-ad rész. A bérbeadást úgy a presbitérium, mint a közgyűlés is jóváhagyta, miről tanuskodó jegyzőkönyvi kivonatok is mellékelve vannak a szerződés másolatával együtt.

Közgyűlésünk, miután a szerződésben a lelkész jogait biztosítva látja, a mellékelt iratok alapján a bérbeadást tudomásul veszi, illetve jóváhagyja oly módon, hogy az évi bérösszegeből a lelkészi birtok után eső készpénz tőke gyanánt kezelendő, melynek kamata a mindenkori lelkészé; — a szerződés szerint természetben kiutalt évi köszönmeny-nyiség pedig teljesen a mindenkori lelkészt illeti. — A szerződést megerősítés végett a főtisztelendő egyházkerületre felterjeszti.

22. Szentmártony Dániel e. m. főjegyző esperes ur által a rakacaszendi egyház anyagi ügyeinek megvizsgálására kiküldet-
vén, jelenti, hogy kiküldetésének több okok miatt nem tehetett ele-
get, de ismerve az ottani súlyos anyagi helyzetet, szinte kizártnak
tartja, hogy ott bárki is az egyház anyagi ügyeinek szanálásában
sikeres munkát végezhetne, mert a régi díjlevél ma már messze
felülmulja a csekély számú hivek teherbíró képességét, céltalan
volna tehát az egyházat a kiszállással is felesleges költséggel ter-
helni.

Közgyűlésünk szomorúan értesül a rakacaszendi egyház lesújtóan
nehéz anyagi helyzetéről, de még sem mond le teljesen a reményről
hogy hátha a helyszínen való tárgyalás mégis eredményre vezetne,
azért az ügy megvizsgálását az egyház látogatóságára bizza.

23. Almássy Lajos meszesi lelkész kerelmezi, hogy utasítás-
sék a meszesi egyház a díjlevél szerinti járandóságok természetben
való kiszolgáltatására.

Közgyűlésünk a tárgyat az időszaki bírósághoz utasítja, mert
minden a fizetésekre vonatkozó vitás ügy a közigazgatási bíróság elé
tartozik.

24. Bárdos István sajlóslázlófalvi lelkész kérelmezi, hogy mi-
után a Darvas, Máriaassy, Kiszely, Fáy és Martin családok birto-
kait megvásárolt gazdák ez ingatlanok, mint nem urbéri telkek
után egyházi adózást teljesíteni nem akarnak, a legutóbbi díjlevél-
be tévesen becsuszott „urbéri“ és „gabona“ szó törlése mellett
köteleztessenek nevezett gazdák az ingatlanok utáni adózásra is.

Kéri továbbá a díjlevél szerinti mustjárandóság, valamint a
hivek által teljesítendő közmunka mai árának megállapítását s an-
nak fizetésére a hivek kötelezését.

Közgyűlésünk az ügyek megvizsgálására Botos József és Dr. Orbán Barna tanácsbírákat kiküldi.

25. Kátay György sajlóslászlófalvai tanító kérelmezi, hogy 1898-ban kelt díjlevele helyett, amelyben a terményjárandóság ára pénzértékre van változtatva, a régi 1831-ik évben kelt díjlevél állíttassék vissza s a stóla díjak is korszerűen állapíttassanak meg.

Közgyűlésünk a díjlevélügy megvizsgálására Botos József és Dr. Orbán Barna tanácsbírákat kiküldi.

A kántori stóla az 1917 évi őszi egyh. megyei jegyzőkönyv 20. pontjában nyert rendezést.

26. Almássy Lajos és Erdős Károly szalonnai körlátogatók kérelmezik, hogy részükre a szalonnai körhöz tartozó egyházak terhére napidíj-, továbbá a szalonnai és martonyi-i egyházak részéről 50—50 kor. az abodi és rakacaszendi egyházak részéről pedig 25—25 kor. fuvardíj állapíttassék meg.

Közgyűlésünk a napidíj megállapítása iránti kérelmet elutasítja, miután az iskolai körlátogatóknál az eddig sem volt szokásban; a fuvardíj pedig jelen közgyűlésünk által iskolánként 25 kor-ban állapítván meg, a kérelem erre vonatkozó része tárgyaltan.

27. Ifj. Kőrössy István rakacaszendi lelkész betérjeszti a lelkési javadalomhoz tartozó s általa a presbitérium hozzájárulásával eladott fa árának felhasználásáról nyugtákkal igazolt számadását, mely szerint lelkési kut építésére fordított (anyag és munkadíj) 1499 kor. 40 fill. tehát az 1400 kor. eladási árat lelkész 99 kor. 40 fill.-rel pótolta, valamint ezen felül mintegy 362 kor. értékű munkát teljesített a kut építése körül, amelyhez a hivek egy fillérrel sem járultak.

Közgyűlésünk — bár az erdő eladásánál némi önhatalmu s a törvényeinket figyelmen kívül hagyó eljárás mutatkozott a lelkész részéről, mégis miután az épített kut szintén pótolhatatlan értéket képvisel, a bemutatott számadást jóváhagyja s lelkésznek a felmentvényt megadja, — az egyházlátogatóságot pedig megbizsa, hogy a jóváhagyási záradékot a gondnoki számadások könyvében rávezesse.

28. Olvastatott Kazay Géza beadványa, melyben meggyengült egészségi állapotára hivatkozva jelenti, hogy a tanácsbirói tisztségről lemond. Egyszersmind hálás köszönetet mond a kitüntető bizalomért.

Közgyülésünk bár erősen fájjalja a lelkes, ügybuzgó tanácsbiró távozását, de a legkomolyabb megfontolásból származó lemondást elfogadni kénytelen, s az így megüresedett papi tanácsbirói állásra nov. 15 határidővel a szavazást elrendeli.

A távozó, hűséges tanácsbirónak pedig eddigi működéséért jegyzőkönyvi köszönetét nyilvánítja.

29. Bartha Gyula aljegyző jelenti, hogy Bodnár Zoltán esperesi világi kiküldött társával együtt Tóth János sajóvelezdi lelkészt hivatalába ünnepélyesen beiktatták f. év július hó 11-én.

Tudomásul szolgál.

30. László Sándor esperesi kiküldött jelenti, hogy Salamon Gyula mályinkai lelkészt hivatalába ünnepélyesen beiktatta f. év augusztus hó 29-én.

Tudomásul szolgál.

31. A Miskolczon tartandó őszi egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőjében elnökségen kívül kiküldetnek:

Elek József. Barna Gyula papi tanácsbírák; Szentmártoni Dániel lelkészi főjegyző, Zsóry György, Dr. Orbán Barna, Szathmáry K. Pál világi tanácsbírák.

32. Olvastatott Elek József közalapi es nyugdíjintézeti pénzkezelő kérvénye, melyben — hivatkozva arra, hogy kettős tisztével járó hivatalos teendőinek elvégzésére leginkább az esteli órákat kell fordítania — kéri, hogy világító-szer beszerzése céljából részére 400 korona segély utaltassék ki a közigazgatási pénztárból.

Közgyülésünk folyamodó kérelmét méltányosnak találva, a kért 400 koronát az egyházmegyei pénztárból utalványozza.

33. Botos József parasznyi lelkész tavaszi gyűlésünk 20 sz.

jegyzőkönyvi pontja felhívásának eleget téve, a kívánt módon, 4 példányban beterjeszti alapító levelét.

Közgyűlésünk a 4 egyenlő példányban beterjesztett alapító levelét örömmel fogadja s jóváhagyási záradékával ellátva az egyházkerületre megerősítés végett felterjeszti.

34. A nagyvisnyói egyház presbitériuma 1919 november 30-án kántortanítójává választotta Nagy Gyula akkori dövényi tanítót, ki állását már el is foglalta s beerősítését még tavaszi gyűlésünkön kérte. A beerősítés azonban elhalasztatott Szügyi László tanítótestületi elnök felszólása alapján, ki hallomásai után ítélve, azt állította, hogy ott a választás körül bajok vannak, amennyiben khárta csonkítás történt. A vizsgálat megejtésére László Sándor dédesi lelkész küldetett ki és az ő jelentéséből kitűnik, hogy a tanítói állás egyedül hiteles és törvényes díjazását az 1882 évi augusztus 17-én kelt khárta állapítja meg. E díjlevél ellenértékét képező készpénz javadalmazás volt eddig a tanító fizetése. A tanítói állás megüresedésekor az egyházközség — a lelkész bevonása nélkül — a jelenlévő tanítókkal alkudozni kezdett s így léptek az eredeti díjlevél megcsonkításával — cca 10 köből gabona levonásával — paktumra Nagy Gyula tanítóval

Mindezekből kitűnik, hogy a presbiterium eljárása — ellentétbe jöven az E. T. I. t.c. 115 §-ával, mely a díjlevelek csonkítását tiltja — törvénytelen. De meg nem engedhető a tanítás eljárása sem, ki az állás elnyerésének biztosítására kész volt a törvény biztosította tanítói jövedelmének tekintélyes részéről lemondani. Az új tanítói díjlevél megerősítése tehát nem lenne ajánlatos, mert ez súlyos következményű precedenst szolgáltatna a lelkész díjlevelének csonkítási kísérletére is, melyről az egyházközségben már is rebesgetnek.

Közgyűlésünk miután az esperesi kiküldött jelentéséből is meggyőződött a Szügyi László által előadott panasz valóságáról, az ügy megvizsgálására, amely még kellőleg felderítve nincs, Bartha Gyula és Zsóry György t. birákat küldi ki

35. A berentei egyház nevében lelkész és gondnok aláírásával ellátott kérvény érkezett melyben közgyűlésünk beleegyezését kéri azon óhajukhoz, hogy a lemondás folytán megüresedett lelkészi állás három évig betöltetlenül maradjon s a lelkészi állásnak ily módon felszabaduló jövedelmét egyházi épületeik rendbehozására fordíthassák Iskolájuk, tanítói lakásuk annyira rossz, hogy a tanfelügyelői hivatal értesítése szerint, ha jó épületek, vagy alkalmas bérhelyiségek nem lesznek, az államsegély be fog szüntettetni. A lelkészlak melléképületei is javításra szorulnak. E nagymérvű építkezések költségeit a 150 tagot számláló kis egyház hivei önjelöltől képtelenek fedezni. Együttal azt is kéri, hogy a lelkészi díjlevél megváltoztatásával 3 évig, — de lehetőleg azutánra is — mentessenek fel azon kötelezettség alól, hogy a díjlevél szerint járuló közmunkát teljesítsék, mivel jelenleg is csak 5 igavonó állattal bíró egyháztag van.

Közgyűlésünk nincs abban a helyzetben, hogy most végérvényesen döntsön e fontos kérdésben, mivel a kérvényből nem tűnik ki az, hogy e kérelmek presbitéri s közgyűlési határozaton alapulnak, amennyiben azok mellékelve nincsenek.

Az ügy megvizsgálása és felderítése végett Barna Gyula és dr. Orbán Barna t. bírák küldetnek ki.

36. Olvastatott az edelényi ref. egyház presbitériumának és közgyűlésének határozata építkezési ügyben. Jelenlevő lelkész jelenti, hogy az építkezés csak javításokra vonatkozik s már végre is hajtattott.

Közgyűlésünk a lelkészi jelentést tudomásul veszi, a határozatot jóváhagyja.

37. Olvastatott Borsogvármegye közigazgatási bizottságának Kerekes Barna felsőkelecsényi, továbbá Helmezy Lajos nekézsenyi ref. tanítók fegyelmi ügyében 935, 936/kb.920 sz. határozata, mely szerint a nevezett tanítók ellen a közigazgatási bizottság a vallás és közoktatásügyi miniszter 1920 évi május 17-én kelt 18032, 1831/920 sz. rendeletei folytán kommunista viselkedésük miatt az 1907 évi XXVII tc. 22 §-ának c. és d. pontjába ütköző vétségek

miatt fegyelmi vizsgálatot rendelt el s annak foganatosításával az edelényi illetve az ózdi főszolgabirákat bizta meg.

Közgyűlésünk a hivatkozott határozatokat tudomásul veszi a politikai hatóság intézkedéseit figyelemmel tartatni rendeli.

39. Bárdos István sajlóslázlófalvi ref. lelkész, özv. Urbán Bálintné sajszentpéteri özv. Bodnár Károlyné miskolci (vörösmarthy utca 3 sz.) lakos tanítók özvegyei bármely tárból segílyt kérnek.

Közgyűlésünk a kérvényeket a segílyosztó bizottsághoz utalja s azokat a bizottság figyelmébe ajánlja.

38. Olvastatott az ózdi ref. egyház kérelme 6000 koronás kötvény jóváhagyása tárgyában. A melyszerint az egyház egyház-fenntartási alapjából kölcsön vesz 6000 koronát az egyházkerületi pénztárnál feneállott régi tartozásának letörlesztésére. A presbitérium és közgyűlés határozatai az iratokhoz nem csatoltattak, a gondnok a 6000 koronás kötvényt alá nem írta.

Közgyűlésünk ezen hiány pótlására az egyház előljáróságát felhivja. Felhatalmazza az esperest, hogy a hiányok pótlása után az eredeti kötelezvényt közgyűlésünk nevében jóváhagyó záradékkal ellássa.

Birósági ügyek.

I.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodí ref. egyházmegye Közigazgatási bíróságának Miskolcon 1920 május 31-én tartott ülésében.

A bíróság részéről jelen vannak: *Vadászy Pál* esperes egyházi-, *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető világi elnök, *Barna Gyula*, *Botos József*, *Demeter Bertalan*, *Elek József*, *Kazay Géza* mint előadó, egyházi-, *Dr. Görgei Sándor*, *Dr. Orbán Barna* világi tanácsbírák, *Dr. Ambrus István* e. m. ügyész, *Bartha Gyula* e. m. aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről jelen vannak: *Bálint János* berentei lelkész,

Osváth József szendrői segéd lelkész, *Hajdu János* gondnok, *Recski Lajos* presbiter, szendrői egyháztagok.

Tárgy: A szendrői lelkészválasztás ellen beadott felebbezés.

I t é l e t !

Egyházmegyei bíróság a szendrői egyházban 1919. ápril. 27-én megejtett lelkészválasztást jóváhagyja, Ivanics Bálint és társai szendrői egyháztagokat a felebbezésükben előadott panaszukkal elutasítja s őket egyetemlegesen kötelezi 180 azaz egyszáznyolcvan korona eljárási költségnek az esperesi hivatalnál 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe melletti megfizetésére.

Az ítélet ellen felek a kézbesítéstől számított 15 nap alatt felebbezéssel élhetnek.

I n d o k o k :

Jóváhagyandó volt a lelkészválasztás azért, mert a választás a törvény rendelkezéseinek teljes betartása mellett folyt le.

Felebbező egyháztagok felsorolt panaszaikkal elutasítandók voltak, mert a vizsgálat alkalmával kihallgatott tanítók sőt a vizsgálatnál jelenvolt presbiterek vallomásából kiderült, hogy a felhozott panaszok vádak minden alapot nélkülöznek s éppen ez okból panaszosokat az E. T. V. tcz. 98 §-a értelmében az eljárási költségekben is marasztalni kellett.

Jelen ítélet panaszosokkal írásban közöltetik.

K. m. f.

Vadászy Pál
esperes, egyházi elnök.

Ragályi Béla
e. m. gondnok világi elnök

Bartha Gyula
egyházi aljegyző jegyzőkönyvvezető.

II. JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodi ref. egyházmegye fegyelmi bíróságának Miskolcon 1920 május 31-én tartott ülésében.

A bíróság részéről jelen vannak: *Vadászy Pál* esperes egyházi-, *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető világi elnök, *Barna Gyula*, *Bptos József*, *Demeter Bertalan*, *Elek József*, *Kazay Géza* mint előadó, egyházi-, *Dr. Görgei Sándor*, *Dr. Orbán Barna* világi tanácsbírák, *Dr. Ambrus István* e. m. ügyész, *Bartha Gyula* e. m. aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről jelen vannak: *Soltész Kálmán* felfüggesztés alatt álló szendrői tanító.

Tárgy: *Soltész Kálmán* szendrői tanító fegyelmi ügye.

V é g z é s :

Egyházmegyei bizottság az ügyet jelenleg állásában nem látja elbírálnak, miért is a vizsgálat kiegészítését s a hiányzó s főként a Recski ügygel kapcsolatos iratoknak beszerzését rendeli el.

Eddig 150 korona eljárási költség merült fel.

I n d o k o k :

A felfüggesztésre vonatkozó végzés s az annak alapjául szolgáló indokok, továbbá az Ivanics Bálint és társai valamint a Hajdu János és társa által beadott panasz kérvények nem lévén az iratok között s a Recski ügygel kapcsolatos iratok sem állván rendelkezésre, nem látható tisztán, hogy az ezekben foglalt panaszok mennyiben súlyosbítják az eddigi vétségeket, miért is a végzésben foglaltak szerint kellett határozni.

K. m. i.

Vadászy Pál
esperes, egyházi elnök.

Ragályi Béla
e. m. gondnok világi elnök

Bartha Gyula
egyházi aljegyző jegyzőkönyvvezető.

III. JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának Miskolcon 1920 május 31-én tartott ülésében.

A bíróság részéről jelen vannak: *Vadászy Pál* esperes egyházi-, *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető világi elnök, *Botos József*, *Demeter Bertalan*, *Elek József*, *Kazay Géza* egyházi-, *Dr. Görgei Sándor*, *Dr. Orbán Barna* világi tanácsbírák, *Dr. Ambrus István* ügyész, *Dr. Nagy Barna* ügyész s világi főjegyző, mint előadó, s mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről jelen vannak: *Barna Gyula* lelkész, *Kőrösy Antal* tanító, mint felebbező felek, az egyház részéről pedig *Sz. Fodor József* egyházgondnok és *Dányi Istvan* presbiter.

Tárgy: *Barna Gyula* és *Kőrösy Antal* disznóshorváti belhivatalnokok felebbezése a díjlevélszerű járandóságok természetbeni avagy folyóárban szolgáltatását megtagadó egyházközségi közgyűlési határozat ellen.

I t é l e t:

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság a felebbezésnek azt a részét, mely az 1917 évi augusztus hó 23-ik napján hozott jogerős egyházmegyei bírósági ítélettel rendezett fa- és munkaváltság kérdésére vonatkozik, mint tárgytalant visszautasítja s egyben az 1919 évi október hó 12-én hozott egyházközségi közgyűlési határozatot ezzel a kérdéssel kapcsolatos részében megsemmisíti s a presbiteriumot a hivatkozott jogerős ítéletnek az 1920 évre vonatkozó haladéktalan végrehajtására utasítja.

A felebbezésnek azt a részét, hogy a díjlevél szerinti fa- és munka szolgálmányokra vonatkozó fenti ítélet az 1918 és 1919 évekre is visszamenőleg végrehajtható, illetve, hogy e szolgálmányok ez évekre visszamenőleg is természetben avagy folyó árban teljesítenek az egyház által, továbbá azt a részét, mely a díjlevélszerű rozs járandóságot is ily alapon s ily értelemben kéri kiszolgáltatni, elutasítja; a Veres József, Fodor Dániel és Kis Varga András presbiterek ellen fenforogni látszó fegyelmi vétségek megtorlása és a fegyelmi eljárás törvényszerű lefolytatása végett pedig az ügyiratokat az egy-

házmegyei elnökséghez áttenni rendeli azzal, hogy indokolt esetben esperesünk az E. T. I. tcz 47 §-a értelmében az egész presbiterium felosztása iránt is tegyen őszi közgyűlésünknek előterjesztést.

Az ítélet kihirdetettvén, összes felek kérik, hogy az ítélet velük írásban közöltessék.

K. m. f.

Vadászy Pál
esperes, egyházi elnök.

Ragályi Béla
e. m. gondnok világi elnök

Dr. Nagy Barna
világi főjegyző jegyzőkönyvvezető.

IV. JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a felsőborsodi ref. egyházmegye fegyelmi bíróságának Miskolcon 1920 május 31-én tartott ülésében.

A bíróság részéről jelen vannak: *Vadászy Pál* esperes, mint egyházi-, *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok, mint tárgyalást vezető világi elnök, *Botos József*, *Barna Gyula*, *Kazay Géza*, *Elek József*, *Demeter Bertalan* egyházi-, *Dr. Görgei Sándor*, *Dr. Orbán Barna* előadó világi tanácsbírák, *Dr. Nagy Barna* világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről: *Dr. Ambrus István* egyházmegyei ügyész, *Visnyai György* felfüggesztett tanító.

Tárgy: *Visnyai György* balajti tanító felebbezése az elnökség felfüggesztő határozata ellen.

V é g z é s

Az egyházmegyei fegyelmi bíróság a felebbezést elutasítja és a fegyelmi bíróság elnöksége által 162/1920 sz. alatt hozott felfüggesztő határozatot a N. T. V. tcz. 132 §-a b. pontja alapján hatályában fenntartja.

I n d o k o k :

A miskolci kir. törvényszék mint büntető bíróság B. II. 2509/7-1919 számú jogerős ítéletében foglalt ténymegállapítások a E. T. V. t-cz. 34 §-a 1. 3. 7. 11. pontjaiba ütköző súlyos fegyelmi vétségek alapos jelenségeit kétségtelenné teszik. Ezekre tekintettel és azért is, mert a 2 évi börtön büntetés kiállása panaszlottra nézvé a hivatali kötele-ségek teljesítését egyébként is kizárja, a viselt hivatali állástól felfüg-gesztő elnökségi határozatot hatályában fenntartani kellett.

Jelen végzés kihirdetettvén, az ellen Visnyai György panaszlott felebbezést jelentett be.

K. m. f.

Vadászy Pál
esperes, egyházi elnök.

Ragályi Béla
e. m. gondnok világi elnök

Dr. Nagy Barna
világi főjegyző jegyzőkönyvvezető.

